

Tài liệu Giáo dục giới tính và tình dục của **amaze** cho khu vực Đông Nam Á

CHỦ ĐỀ
BẮT NẠT
LÀ GÌ?

amaze

**Advocates
for Youth**
Rights. Respect. Responsibility.

unesco

JNFPA

VỀ TÀI LIỆU NÀY...

Tài liệu này là một trong số 9 tài liệu hướng dẫn kịch bản giảng dạy chi tiết được soạn ra để hỗ trợ việc giảng dạy Giáo dục giới tính và tình dục (GDGTTDTD) trong hoặc ngoài trường học tại khu vực Đông Nam Á. Các kịch bản giảng dạy chi tiết này được thiết kế để dùng kết hợp với các video giáo dục của AMAZE về chủ đề liên quan và có thể được dùng bổ trợ cho các giáo án hay tài liệu mà giáo viên hiện đang sử dụng để dạy GDGTTDTD.

Trong điều kiện tối ưu, các tiết học về chủ đề GDGTTDTD cần tạo điều kiện cho người học xây dựng, vận dụng và thực hành bài học ở những khía cạnh học tập thuộc kiến thức, kỹ năng và thái độ. Nhận thấy rằng một tiết học đơn lẻ thường không đủ để người học thuần thục bất kỳ một bài học nào hoặc bao phủ toàn diện hơn một khía cạnh học tập, trong các kịch bản giảng dạy này chúng tôi chỉ nêu ví dụ vài kết quả học tập chính mà người học có thể đạt được sau mỗi buổi học.

Khuyến khích giáo viên hoặc người điều hành buổi học có kế hoạch triển khai giảng dạy các tiết học tiếp nối để củng cố các kết quả học tập mà những tiết học/chương trình GDGTTDTD mang đến cho người học, cũng như tận dụng các cơ hội trong hoặc ngoài lớp học để giúp người học thực hành, củng cố kỹ năng và thể hiện trong thái độ.

BẮT NẠT LÀ GÌ?

Giáo án Chương trình
giáo dục giới tính và tình dục của **amaze**

Các nội dung liên quan trong Hướng dẫn kỹ thuật quốc tế về giáo dục giới tính và tình dục toàn diện

Khái niệm 1: Các mối quan hệ

- Chủ đề 1.3: Sự bao dung, hòa nhập và tôn trọng, độ tuổi 9-12

Khái niệm 4: Bạo lực và cách giữ an toàn

- Chủ đề 4.1: Bạo lực, độ tuổi 9-12

Yêu cầu kiến thức đối với học sinh

Học sinh đã học về các hình thức bạo lực khác nhau và nhận thức được rằng mỗi người đều đặc biệt và đáng quý.

Nhóm tuổi hướng đến

Lớp 7-8 (trong độ tuổi 10-14)

Thời lượng

45 phút

Yêu cầu chuẩn bị đối với giáo viên

- Xem trước video **Bắt nạt là gì** để làm quen với nội dung video. Nếu bạn chưa biết nhiều về bắt nạt, bạn cần nghiên cứu trước về chủ đề này. Bạn có thể đọc báo cáo **Đăng sau các con số: Chấm dứt bạo lực và bắt nạt học đường** của UNESCO để biết thêm thông tin.
- Chạy thử trước video để sẵn sàng trình chiếu cho buổi học, có thể xếp lên vị trí đầu **danh sách video của AMAZE** trên YouTube (để tránh quảng cáo) hoặc tải về. Cần nhắc sử dụng tính năng **Tốc độ phát của Youtube** để điều chỉnh tốc độ video sao cho phù hợp nhất đối với học sinh của bạn.
- Chuẩn bị Phiếu tài liệu cho học sinh (ở trang 6) – mỗi nhóm một bản (mỗi nhóm có 3 hoặc 4 em).
- Chuẩn bị Phiếu bài tập cho học sinh (ở trang 7) – mỗi học sinh một bản

Yêu cầu về học liệu

- Máy tính có kết nối Internet và loa
- Máy chiếu LCD và màn chiếu
- Đường link video: <https://youtu.be/00daK2jngbc>
- Phấn và bảng đen hoặc bảng flipchart and bút lông viết bảng
- Phiếu tài liệu cho Học sinh: Các ví dụ về bắt nạt
- Phiếu bài tập cho Học sinh: Bắt nạt

Mục tiêu học tập:

Đến cuối buổi học, học sinh sẽ có khả năng:

1. **Định nghĩa bắt nạt là gì.** (Kiến thức)
2. **Mô tả 3 hình thức bắt nạt.** (Kiến thức)
3. **Liệt kê ít nhất 2 cách để ứng phó với hành vi bắt nạt.** (Kiến thức)
4. **Nhận thức được bắt nạt là một hành vi gây tổn thương.** (Thái độ)

Lưu ý cho giáo viên: Tiết học này có thể làm gợi lại những tổn thương tâm lý ở các em học sinh đang bị bắt nạt hoặc đã từng bị bắt nạt. Cần giúp các em hiểu được rằng các em có thể chia sẻ riêng với bạn sau buổi học nếu các em muốn và cần sẵn sàng chỉ dẫn các em đến chuyên gia tư vấn tâm lý hoặc nơi cung cấp dịch vụ y tế nếu cần thiết. Đồng thời, cần sẵn sàng có biện pháp ứng phó với việc một số em có thể chia sẻ những trải nghiệm bị bắt nạt của bản thân hoặc chỉ ra những người bắt nạt trong buổi học thông qua ghi nhận những điều các em chia sẻ và cho các em biết rằng các em có thể gặp nói chuyện với bạn sau giờ học.

BẮT NẠT LÀ GÌ?

Giáo án Chương trình
giáo dục giới tính và tình dục của **amaze**

Các bước thực hiện

Bước 1

Giải thích rằng bạn biết một số em đã biết một điều gì đấy về hành vi bắt nạt, có thể là trong quá trình học tập trên lớp hoặc ngoài cuộc sống; tuy nhiên, đôi khi người lớn có thể không hiểu hoặc coi nhẹ hành vi này. Giải thích rằng bắt nạt là một biểu hiện của bạo lực và ngày hôm nay chúng ta sẽ cùng tìm hiểu xem bắt nạt là gì, các hình thức bắt nạt, và cần làm gì khi bị bắt nạt hoặc chứng kiến người khác bị bắt nạt. (2 phút)

Bước 2

Đầu tiên, cho học sinh xem video **Bắt nạt là gì** của AMAZE (độ dài 2 phút 30 giây): https://bit.ly/_whatisbullying

Sau khi chiếu xong, hỏi các em nếu có bất kì thắc mắc nào về nội dung video. Sau đó nói, "Video này giúp chúng ta hiểu thêm về hành vi bắt nạt, trước hết là cho ta biết bắt nạt là gì - là một hành động gây tổn thương, nguy hại hoặc làm nhục người khác", đồng thời viết định nghĩa này lên bảng. Tiếp tục, nói rằng "Video cũng chỉ ra một số hình thức bắt nạt. Em nào có thể nhắc lại các hình thức bắt nạt được đề cập đến không?" Đặt câu hỏi gợi ý để các em học sinh đưa ra các hình thức bắt nạt và ví dụ cho từng hình thức:

- Bắt nạt chủ động, bao gồm bắt nạt về thể chất như xô đẩy, đá, ngáng chân và phá hoại đồ dùng của người khác.
- Bắt nạt bằng lời nói, như đặt biệt danh gây tổn thương, làm nhục hoặc trêu chọc.
- Bắt nạt thụ động, như cố ý phớt lờ người khác và không mời họ cùng tham gia vào các hoạt động.
- Bắt nạt trên mạng, như gửi tin nhắn, thư điện tử hoặc đăng bài viết, hình ảnh hoặc video có nội dung gây tổn thương, hoặc cố ý cô lập người khác trên mạng

Trong khi các em học sinh chia sẻ về các hình thức bắt nạt mà các em biết, ghi lại câu trả lời của các em lên bảng. (8 phút)

Lưu ý cho giáo viên: Trong một số trường hợp, có thể sẽ có em sử dụng từ ngữ không thích hợp hoặc mang tính trêu đùa. Khi đó, cần yêu cầu các em chấm dứt và nói chuyện riêng với các em này về hành vi không phù hợp đó sau giờ học.

Bước

3

Sau đó, đặt câu hỏi cho các em, "**Tại sao một người lại bắt nạt người khác?**"

Cho các em thời gian suy nghĩ và trả lời, nếu chưa được nhắc đến thì cần lưu ý các em rằng kẻ bắt nạt tìm cách kiểm soát người khác để khiến bản thân cảm thấy quyền lực hơn, và khi đó, nạn nhân có thể cảm thấy tổn thương về mặt cảm xúc, tinh thần và thể chất.

Sau đó, chia học sinh thành các nhóm có từ 3 đến 4 người và phát cho mỗi nhóm Phiếu tài liệu cho Học sinh: Các ví dụ về bắt nạt. Giải thích rằng ở một mặt giấy vẽ hình một bạn nữ, ở mặt còn lại vẽ hình một bạn nam. Yêu cầu các em ở khoảng trống ngoài cơ thể, liệt kê các ví dụ về bắt nạt đối với bạn nam và bạn nữ ở mặt giấy tương ứng (như đã đề cập đến trước đó hoặc xem trên video). Còn ở khoảng trống trong cơ thể, viết tất cả các cảm xúc mà những hành vi bắt nạt này có thể gây ra ở người bị bắt nạt - "**Người bị bắt nạt sẽ cảm thấy như thế nào?**"

Gọi các nhóm trả lời những điều các em rút ra được từ bài tập này. Đặt câu hỏi gợi ý để các em so sánh các hình thức bắt nạt mà trẻ em trai, trẻ em gái và trẻ chuyển giới gặp phải.

Đưa ra các câu hỏi sau:

- Hoạt động này khiến các em có suy nghĩ gì?
- Một người có thể bị bắt nạt theo những cách nào?
- Các em có để ý thấy xu hướng nào trong cách thức một người bị bắt nạt không?
- Bắt nạt đối với trẻ em gái, thanh thiếu niên nữ, nam và chuyển giới có gì giống và khác nhau?

(20 phút)

Bước

4

Kẻ bảng dưới đây lên trên bảng với 2 cột có tiêu đề như sau:

Em có thể làm gì khi bản thân bị bắt nạt?	Em có thể làm gì để giúp đỡ người khác đang bị bắt nạt?

BẮT NẠT LÀ GÌ?

Giáo án Chương trình
giáo dục giới tính và tình dục của **amaze**

Giải thích rằng chúng ta đã thảo luận về các hình thức bắt nạt và cảm xúc của người bị bắt nạt, sau đây chúng ta sẽ cùng nhau xem xét chúng ta có thể làm gì về điều này. Hỏi học sinh, "**Em có thể làm gì khi bản thân bị bắt nạt?**" Viết các câu trả lời ở bên trái bảng. Sau đó, hỏi "**Em có thể làm gì khi chứng kiến người khác bị bắt nạt?**"

Đặt câu hỏi gợi ý để có các câu trả lời sau:

Em có thể làm gì khi bản thân bị bắt nạt ngoài đời hoặc bắt nạt trên mạng?	Em có thể làm gì để giúp đỡ người khác đang bị bắt nạt ngoài đời hoặc bắt nạt trên mạng?
• Nhìn thẳng vào mắt kẻ bắt nạt và nói một cách bình tĩnh, rõ ràng yêu cầu họ dừng lại• Nếu cảm thấy khó nói hoặc cảm thấy không an toàn, rời đi và tìm kiếm sự giúp đỡ• Kể cho một người bạn hoặc nói chuyện với bố mẹ, giáo viên hoặc chuyên gia tư vấn• Nếu bạn đang bị bắt nạt trên mạng, • Không phản hồi khi nhận được tin nhắn – không trả lời và không chuyển tin nhắn cho người khác• Chặn số điện thoại trên điện thoại di động của bạn• Chấm dứt kết bạn với người đó trên mạng xã hội• Thu thập bằng chứng về hành vi bắt nạt trên mạng bằng cách lưu lại tin nhắn hoặc hình ảnh• Nói với một người bạn hoặc một người lớn mà bạn tin tưởng	• Thể hiện sự ủng hộ đối với người bị bắt nạt bằng cách đối xử tử tế với họ trước mặt kẻ bắt nạt.• Làm gián đoạn hành vi bắt nạt bằng cách đề nghị người bị bắt nạt rời đi cùng với bạn để làm một việc gì đó.• Nói với kẻ bắt nạt rằng điều họ đang làm là không tốt và yêu cầu họ dừng lại.• Kể cho giáo viên, bố mẹ, chuyên gia tư vấn hoặc một người lớn khác mà bạn tin tưởng.• Nếu bạn biết có người đang bị bắt nạt trên mạng, đối xử tử tế với họ để họ không cảm thấy cô độc, động viên họ kể cho một người lớn mà họ tin tưởng, và chia sẻ các cách thức ngăn chặn như chặn số điện thoại, chấm dứt kết bạn với kẻ bắt nạt và không phản hồi tin nhắn.

(8 phút)

Bước

5

Cảm ơn các em học sinh đã tham gia thảo luận. Kết thúc buổi học bằng cách tóm tắt lại những điểm chính dưới đây, đồng thời yêu cầu các em hoàn thành và nộp lại Phiếu bài tập cho học sinh: Bắt nạt. (7 phút)

Lưu ý cho giáo viên: Cần xóa các nội dung ghi trên bảng trước khi phát Phiếu bài tập.

BẮT NẠT LÀ GÌ?

Giáo án Chương trình
giáo dục giới tính và tình dục của **amaze**

Tóm tắt các điểm chính

- Bắt nạt là khi một người gây tổn thương, nguy hại hoặc làm nhục người khác để khiến bản thân cảm thấy quyền lực hơn.
- Tại nhiều nơi, trẻ em trai, trẻ em gái và trẻ chuyển giới có thể chịu các hình thức bắt nạt khác nhau.
- Có nhiều hình thức bắt nạt và cần nhận diện được các hình thức này để có hành động thích hợp nhằm bảo vệ bản thân hoặc bảo vệ người khác.
- Nếu bạn bị bắt nạt hoặc chứng kiến người khác bị bắt nạt, có nhiều điều bạn có thể làm để bảo vệ bản thân hoặc giúp đỡ người khác.

Cách đánh giá mục tiêu học tập sau buổi học

Phát Phiếu bài tập cho học sinh: Bắt nạt vào cuối giờ học, yêu cầu các em trả lời câu hỏi và nộp phiếu trước khi rời khỏi lớp.

Gợi ý cho việc giảng dạy trực tuyến

Trong trường hợp lớp học trực tuyến, sử dụng một nền tảng số như Google Classroom hoặc Zoom và ghi lại các câu trả lời của học sinh lên bảng trực tuyến. Có thể chia học sinh thành các nhóm nhỏ để làm bài tập nhóm về các hình thức bắt nạt thông qua ứng dụng chia sẻ văn bản hoặc bảng tương tác kỹ thuật số (jamboard) của Google.

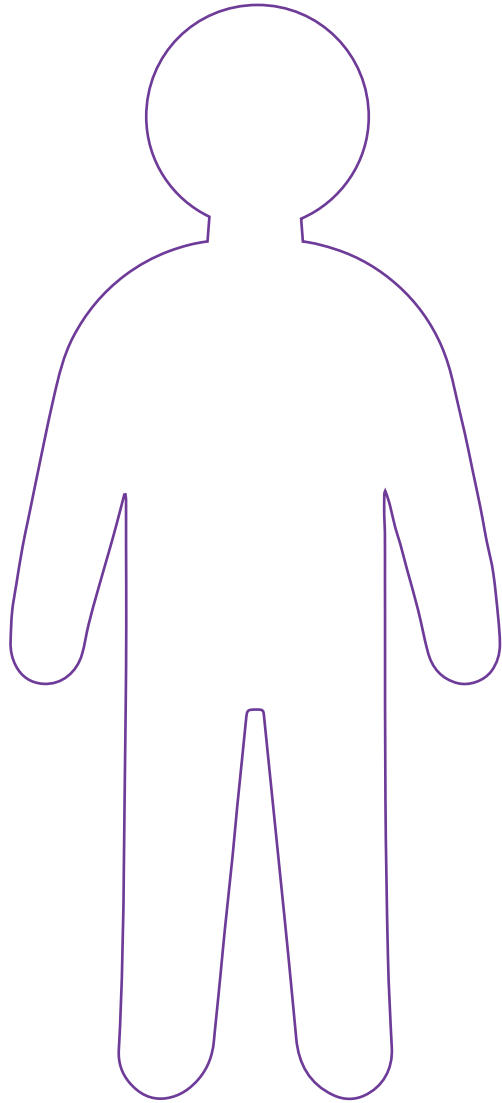
Bài tập về nhà

Không có

Nội dung được phát triển dựa trên các tài liệu: Tổ chức Advocates for Youth. Chương trình giáo dục K-12 về Quyền, Sự tôn trọng và Trách nhiệm, Đứng lên chống lại bắt nạt; UNESCO và cộng sự. Bộ Công cụ hướng dẫn xây dựng các mối quan hệ tôn trọng và bình đẳng trong trường học. Ảnh hưởng của bạo lực giới.

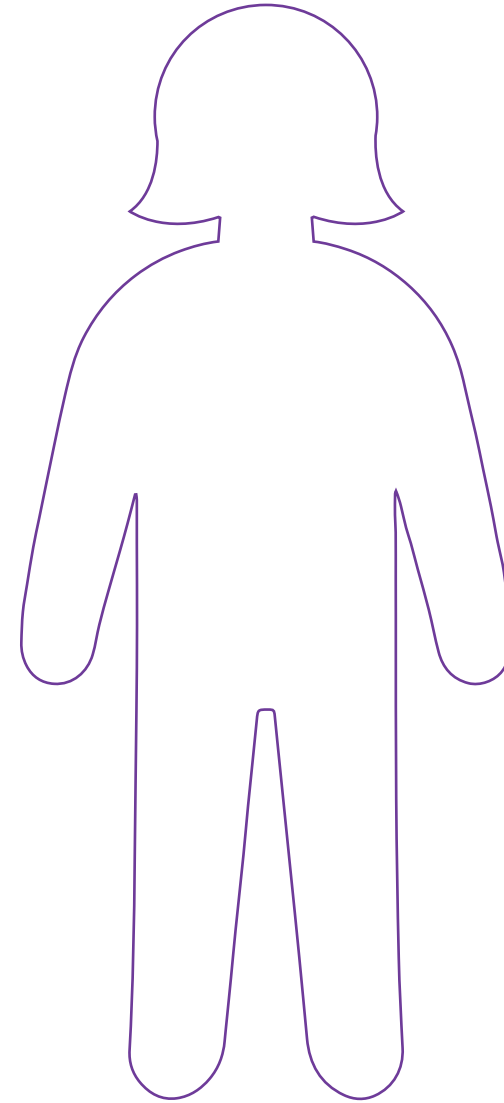
Phiếu tài liệu:

Các ví dụ về bắt nạt

Phiếu tài liệu:

Các ví dụ về bắt nạt

Phiếu bài tập cho học sinh:

Bắt nạt

Họ tên:

Ngày:

Hướng dẫn: Trả lời các câu hỏi dưới đây và nộp lại phiếu bài tập trước khi rời khỏi lớp học.

1. Bắt nạt là gì?

2. Đánh dấu 3 hình thức bắt nạt:

Bắt nạt chủ động

Bắt nạt cấp cao

Bắt nạt cấp thấp

Bắt nạt trên mạng

Bắt nạt bị động

Bắt nạt kiểu mới

3. Một điều em có thể làm nếu bản thân bị bắt nạt?

4. Một điều em có thể làm nếu chứng kiến người khác bị bắt nạt?